

DE VERHOUDING OVERHEID-MUSICUS IN ROTTERDAM TUSSEN 1672 EN 1795

DOOR MR. C. LINGBEEK-SCHALEKAMP

DE volgende regels zijn te beschouwen als een aanvulling op mijn artikel 'De verhouding overheid-musicus in Rotterdam tot 1672' in het Rotterdams Jaarboekje van 1981. De bedoeling was toen wel een onderzoek naar de rechten en plichten van musici in Rotterdam tot het einde van de Republiek, maar door omstandigheden kwam ik toen niet verder dan tot 1672.

INLEIDING

De overheid is wereldlijk of kerkelijk. De musici hebben te maken met de wereldlijke overheid. De kerkeraden - de geestelijke overheid in protestantse steden - houden zich alleen bezig met het geestelijk welzijn van de gelovigen; zodra dit echter financiële konsekventies heeft, bijvoorbeeld de bouw en het onderhoud van kerken en kerkorgels, de aanstelling en salariëring van kerkelijke dienaars, neemt de wereldlijke overheid, d.w.z. het stadsbestuur, haar verantwoordelijkheid op zich.

De houding van de overheid van ná 1672 verschilt nauwelijks van die van vóór 1672. Musici, die met de overheid een overeenkomst gesloten hebben over hun werkzaamheden, hebben te maken met de vroedschap, de burgemeesters en/of de kerkmeesters en soms ook met de fabriekmeesters en de rekenmeesters. Musici, die hun werk voornamelijk in de kerk verrichten, zoals voorzangers en organisten, vallen onder gehele of gedeeltelijke verantwoordelijkheid van de kerkmeesters - een college, dat namens het stadsbestuur de materiële belangen van de kerk behartigt en de kerkelijke eigendommen beheert -; beiaardiers en bespelers van andere instrumenten dan het kerkorgel onder die van de burgemeesters of de vroedschap. Zowel de burgemeesters als de kerkmeesters zijn voor hun functioneren afhankelijk van de medewerking van de vroedschap, zoals goedkeuring of machtiging bepaalde zaken te regelen.

In de 18de eeuw gaat de Rotterdamse overheid zich ook de muzikale opvoeding van de jeugd aantrekken en zogenaamde 'lief-